

A kutatás lezárása, utóélete

Bevezetés a
kutatásmódszertanba

WJLF SZM szak

Pecze Mariann

Kutatási beszámoló elkészítése

- Kutatási jelentés, kutatási beszámoló, összefoglaló
- A kutatás egészét a megtervezéstől az eredményekig összefoglalja

Folyamata: le kell ülni, és írni!!!
rendszeresség, hely és idő a megírásra!
Vázlatok, piszkozatok (draft)
Írásterv készítése: határidőkkel
Munkacím adása (végső cím adása a legutolsó momentum lesz)

[kezdetek]

- Csak írjunk, nem szükségesek a kerek mondatok, tagolások
- Keretek kijelölése
- A „kész” részeket pihentessük, majd újra vegyük elő pár nap múlva
- Olvassuk fel hangosan, olvastassuk el másokkal is

Kutatási beszámoló szerkezete

- Fedőlap: a kutatás címe (alcíme), a készítő(k) neve, megrendelő vagy intézmény neve, megjelenés helye és évszáma
- Rövid összefoglaló (abstract) kb. 250 szó
 - Főbb pontok, legfontosabb eredmények, következtetések, módszerek
- Bevezetés
 - A kutatás rövid bemutatása (előzmény, indokai, szükségessége) érdekes legyen
- Hipotézisek, kérdések, alkalmazott módszerek ismertetése
 - Ha részletesen akarok írni róla, az kerülhet a mellékletbe
- Rövid összefoglaló
 - Minden fejezet végén, a beszámoló végén pedig a lehetséges további kérdéseket, hipotéziseket, kutatási irányokat
- Függelék
 - Irodalomjegyzék, kérdőív, interjúvázlat, köszönetnyilvánítások, interjúk₄ szövege, alapmegoszlások, esetleg a szakirodalmi áttekintés

Kutatási beszámoló fedőlapja

Fejér megye gazdasága munkaerő-szükségletének felmérése

Fejér Megyei
Kereskedelmi és Iparkamara

Székesfehérvár
Megyei Jogú Város
Önkormányzata

Kutatási beszámoló

Kutatásvezető: Domokos Tamás
Közreműködők: Ruff Tamás, Bakos István, Kulcsár László

A kutatás az Echo Survey Szociológiai Kutatóintézet és a Fejér Megyei Kereskedelmi és Iparkamara együttműködésében, Székesfehérvár Megyei Jogú Város Önkormányzatának támogatásával valósult meg.

Echo Survey Kft. - Echo Survey Institute PBC.
H-8000 Székesfehérvár, Ady E. 19-21.
Tel: (22) 504-201, (22) 502-276, Fax: (22) 379-622
projekts@echosurvey.hu

Echo Survey Szociológiai Kutatóintézet
Fejér Megyei Kereskedelmi és Iparkamara
2004.

Példák kutatási beszámolóra

■ **KÖZOKTATÁSI PROBLÉMATERKÉP ÉS KONCEPCIÓTESZT 2003.**
június Oktatási Minisztérium - Double Decker Kft.

www.okm.gov.hu/letolt/users/matiscsaka/2003/07/kozokttanulmany.pdf

■ **Fejér megye gazdasága munkaerő-szükségletének felmérése Echo Survey**
Szociológiai Kutatóintézet, Fejér Megyei Kereskedelmi és Iparkamara 2004.
Kutatásvezető: Domokos Tamás <http://www.fmkik.hu/download.php?id=290>

■ **Kérdőíves kutatás Kiskunfélegyháza város 7-13. osztályos tanulóinak körében**
Készült Kiskunfélegyháza Város Önkormányzatának megbízásából, 2004

www.kiskunfelegyhaza.hu/letoltes.php?post_d_id=817

■ **CIVIL SZERVEZETEK KOMMUNIKÁCIÓJA KUTATÁS** Informatikai és egyéb kommunikációs technikák vizsgálata NIOK Alapítvány, 2004

www.niok.hu/download/Kutatasi_osszefoglalo_kerekasztalhoz.doc

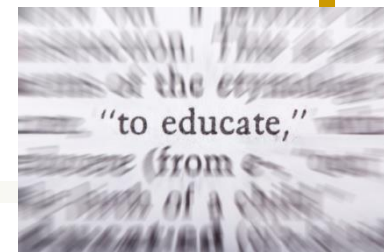
jó példa absztraktra (egy hallgatói dolgozatból)

A társadalmi krízis mindenkire hatással van, de a többszörösen hátrányos helyzetben élőknel a következmények hatványozottan jelentkeznek, kialakulhat az egészségkárosító deviáns magatartás, amely a fiataloknál gyakran a kábítószeres fogyasztásban ölt testet. Nem hivatalos források szerint Szerbiában megközelítőleg 300 000 ember fogyaszt kábítószerrel. Az addiktív szerek használatáról azonban többnyire csak lokális jellegű adatok, felmérések állnak rendelkezésünkre.

A kutatás során azt próbáltam megvizsgálni, hogy az egyik vajdasági oktatási intézményben a tanároknak és a szociálpedagógusnak milyen szerepük és hatásuk lehet a prevencióban és a mintakövetési szokások, vélekedések kialakításában. A választott módszer a fókuszcsoport, mely csoportos interjú egy szabadkai szakközépiskola pedagógusai körében készült el. Kutatásom főbb megállapításaként kiemelendő a fókuszcsoportban résztvevő pedagógusok, szakemberek semlegessége, érdektelensége, szerepük háritása a probléma megelőzésében, megoldásának segítésében. A megkérdezett pedagógusok az iskola intézményének fő feladatát az oktatásban látják, a szociális dimenzió beemelése legalábbis ebben az intézményben még várat magára. Annak ellenére, hogy a legális és illegális szerek jelen vannak a diákok körében, a velük nap mint nap találkozó tanárok többsége nem tekinti problémának, veszélyforrásnak a kialakult állapotot.

A kutatás jövőbeli irányaként a középiskolás populáció érintettségének pontosabb felmérését, illetve helyi szinten a drogprevenció már működő és potenciális szereplőinek feltérképezését tűztem ki. Távlati célként egy, a helyi viszonyokhoz igazodó, korrekt állapotfelmérésen nyugvó helyi drogprevenció rendszer együttes kialakításához való hozzájárulás a célom.

[Adatok prezentálása

- Megfigyelések leírása
 - Terep tárgyi és személyi világa, első benyomás
 - Vagy nyers szöveget, vagy annak értelmezését
- Interjúk leírása
 - Interjúrészlet: mire szolgál?
 - Megfelelő tördeléssel, szövegszerkesztéssel jól különítsük el
- Kérdőíves eredmények
 - Táblázatokat használhatunk képszerű bemutatásra, de némi magyarázat hozzáfűzésével érthetővé is kell tenni
 - Ne zsúfoljuk tele diagramokkal, táblázatokkal

[Szerkezeti integritás

- Szerkezeti logika kialakítása, lépcsőzetes számozással tagolás
- Sűrűbb fejezetek, alfejezetek külön címekkel (tagolás: áttekinthetőbbé teszi az anyagot és követhetőbbé a gondolatmenetet)
- De: négy szintnél ne legyen mélyebb a szerkezeti tagolás, mert átláthatatlan!

Jó példa egy szakdolgozat szerkezeti tagolására

Bevető	5
1. Szerfogyasztás a Vajdaságban	7
1.1. A Vajdaságról.....	7
1.2. Társadalom és szerfogyasztás.....	7
1.1. Addiktív szerfogyasztás Szerbiában.....	8
1.1.1. Nemzetközi adatok.....	8
1.1.3. Szerbia.....	9
1.1.4. Vajdasági adatok.....	11
1.1.5. Szabadka.....	12
1.2. A drogrevenció helyzete a Vajdaságban.....	13
1.2.1. Az elsődleges és másodlagos megelőzés néhány lehetősége a Vajdaságban.....	14
1.2.2. A harmadlagos megelőzésről.....	16
1.3. Fiatalok, mint veszélyeztetett korosztály.....	16
1.3.1. Biológiai változások.....	16
1.3.2. Pszichológiai változások.....	17
1.3.3. Szociális változások.....	17
1.3.4. Identitászavar.....	18
2. Középszkolás tanárok droggal kapcsolatos attitűdje és helyzetértékelése	19
2.1. A kutatásom célja és feladata.....	19
2.2. A kutatás tárgya.....	20
2.3. A kutatás lefolytatásának helyszíne, a vizsgálatba vont személyek köre.....	20
2.3.1. A kutatás lefolytatásának helyszíne.....	21
2.3.2. A vizsgálatba vont személyek köre.....	21
2.4. Az adatfelvétel módszere és körülményei.....	22
2.4.1. Módszerválasztási szempontok.....	22
2.4.2. A vizsgálat módszere.....	23
2.4.3. Az adatfelvétel körülményeiről.....	24
2.5. A csoportos interjú eredményei.....	25
2.5.1. Tanulók az iskola szemével.....	25
2.5.2. Az iskola prevenciós, intervenciós lehetőségei.....	28
2.5.2.1. Saját segítői gyakorlat.....	28
2.5.2.2. Iskolán kívüli kapcsolatok.....	29
2.5.3. A felzésés lehetőségei intézményi szinten.....	31
3. Következtetések, javaslatok	32
3.1. Szubjektív tapasztalatok.....	32
3.2. Következtetések.....	33
3.3. Javaslatok.....	34
3.4. A kutatás eredményeinek felhasználási lehetőségei.....	35
4. Összefoglalás.....	35
Irodalom	38

[Források, bibliográfia]

- Hiba: pontatlan vagy következetlen forrásmegjelölés!
- Meg kell jelölni a szerző(k) nevét, a munka pontos címét, kiadás helyét, kiadót
- Tanulmány esetében konkrét oldalszámot
- Internet esetében url-teljes elérési út megadása (pl: <http://www.oki.hu/oldal.php?tipus=kiadvany&kod=Jelentes2006>) és „letöltés dátuma:” megadása!
- Idézet idézőjellel szerepeljen, szövegkihagyásnál {...} szerepeljen! De óvatosan az idézetekkel!

[megfogalmazás]

- Kinek szól a beszámoló?
 - Szűkebb szakma (szakdolgozat, TDK dolgozat...)
 - Döntéshozók
 - Laikusok, a „köz”
- Mottó lehet, de ne sűrűn (arra való, hogy önmagában is kifejezze a gondolatot)

Végső átolvasás – check-list

1. A szöveg tartalma és szerkezete
 1. Logikus az érvelésünk?
 2. A szöveg a terveknek megfelelően felépített?
 3. Az összes szükséges fejezetet tartalmazza?
2. Az írás stílusa, hangvétele
 1. Azoknak íródott, akiknek szántuk?
 2. Egységes a hangvétele?
 3. Érdekes a szöveg?
3. Formai szempontok
 1. Egy bekezdés egy gondolat?
4. Nyelvtani, helyesírási szempontok
 1. Kerek mondatok, alany-állítmány, igeidő... egyeztetett?
 2. Elütések, elválasztások...
 3. Idézőjelek helyükön vannak?
 4. Hivatkozások, idézetek pontosak?
 5. A hivatkozott mellékletek valóban ott vannak?

[Szempontok a szakdolgozat megírásához]

- „{...} hogyan juthatunk el a vizsgabizottságig egy törvény által előírt, meghatározott számú gépelt oldalt tartalmazó fizikai objektummal, amelynek feltételezhetően van némi köze ahhoz a tudományhoz, amelyből diplomát kapunk, s amely nem taszítja bírálónkat a fájdalmas elképedés állapotába.” (Eco, p11)

[Az öt alapvető szabály]

1. Érdeklődési körnek megfelelő téma (addigi ismeretekhez, olvasmányokhoz, nézetekhez kapcsolódjon)
2. Hozzáférhető felhasználandó források
3. Kezelhető felhasználandó források (amit a jelölt megért, képes kezelni)
4. Jelölt felkészültségének megfelelő kutatási módszer
5. Megfelelő konzulens választása (**nem konzulenshez témát!**)

Nyuszika ül az erdő szélén és gépel a számítógépen. Arra megy a Róka és megkérdi:

- Mit csinálsz Nyuszika?

- Írom a diplomadolgozatomat.

- Na és miből írod?

~~- Hát, hogy hogyan védekezzenek a kis állatok a ragadozókkal szemben.~~

- Ne hülyéskedj Nyuszika! De te ehhez mit sem értesz!

- Ha nem hiszed Róka, gyere be velem a bokorba, mindjárt megmutatom.

Be is mennek a bokorba. Nagy csatazaj, a Róka kirepül a bozótból és fejvesztve elrohan. Nyuszika előjön és folytatja az írást. Arra megy a Farkas:

- Mit csinálsz Nyuszika?

- Írom a diplomámat.

- És miből?

- Hogyan védekezzenek a kis állatok a ragadozókkal szemben.

- Na ne nevettes, te ehhez nem értesz!

- Ha nem hiszed, gyere velem a bokorba, majd megmutatom!

Be is mennek a bokorba. Nagy zajjal kirepül a Farkas és elrohan. Nyuszika folytatja a gépelést.

Kisvártatva jön a Medve:

- Mit gépelsz Nyuszika?

- Írom a diplomámat.

- És milyen témából?

- Hát, hogy hogyan védekezzenek a kis állatok a ragadozókkal szemben.

- Jaj, ne röhögtes! Te ehhez nem érthetsz!

- Ha nem hiszed, gyere be velem a bokorba, megmutatom, milyen profi vagyok.

Be is mennek. Nagy csihi-puhi, kirepül a Medve a bozótból és elszalad. Kilép a Nyuszika a bokorból, utána előjön az Oroszlán:

- Látod Nyuszika, nem megmondtam! Nem az a lényeg, hogy miből írod a diplomádat, hanem, hogy ki a konzulensed!!!

[Témaválasztás]

Ne legyen túl átfogó a téma! (felületes feldolgozás a terjedelmi korlátok miatt)

légy az apró témád professzora! (Írj olyat, amit csak te tudhatsz a kérdésről!)

Pontosan meghatározott, jól lehatárolt téma feldolgozása lehetővé teszi a szakértővé válást, nem nyújt támadási felületet!

Témaválasztás

- Kicsi, áttekinthető téma (amely 2-5 év tanulás után áttekinthető, amelyben kellő kompetenciával mozoghat a jelölt)
 - veszély: hiányosságokkal vádolhatják, ha túl nagy a téma. Védhetetlen lesz a dolgozat.
- Túl nagystíű cím és téma diáktól nagyképűnek hat (Lehet-e kellő ismerete?)
- Konkrét, világos, egyértelmű címek, témák

Nem azt kell bebizonyítanod, hogy felfedezted a rák ellenszerét, csak azt, hogy egy adott témában képes vagy elmélyült kutatásra, megértésre és ennek továbbadására illetve a kutatásaid dokumentálására.

Irodalomjegyzék elkészítése

Megkeressük azon műveket, amelyeknek még nem tudunk a létezéséről, de a témánkat érinti.

- Segít: könyvtári téma, név szerinti **katalógus** (könyvtár működésének ismerete! Milyen katalógusok vannak?)
- **Repertóriumok** tanulmányozása (szakcikkek címgyűjteménye): pontos információkkal szolgálhat a témával kapcsolatban a kiadásáig megjelent könyvekről.

Irodalomjegyzék elkészítése

- Könyvtáros (sok időt takaríthatunk meg, de legyünk önállóak is, hisz a kérdéseinket, szempontunkat mi ismerjük!)

- Szakkönyvtárak használata

[Az idézetek

1. Azért idézünk egy szöveget, hogy értelmezzük
 2. Saját fejtegetésünk alátámasztására idézünk
- A három sornál nem hosszabb közvetlen idézeteket a szövegben kell elhelyezni, idézőjelben, a forrást lábjegyzetben feltüntetve
 - Ha hosszabb, kisebb betűvel, új bekezdéssel írjuk, forrás szintén lábjegyzetben feltüntetve (de fél oldalnál nem többet!)

[Az idézetek

„Az idézés olyan, mint amikor tanúkat keresünk egy peres üggyhez. Mindig előállíthatóaknak és szavahihetőeknek kell lenniük. Ezért a hivatkozások legyenek rendkívül pontosak és ellenőrizhetőek (soha ne idézzünk egy szerzőt a mű és az oldalszám nélkül).”

(Eco, Umberto: Hogyan írjunk szakdolgozatot?
Gondolat kiadó, 3. kiadás, 1996. p193.)

[parafrázis]

egy mű tartalmának saját szavakkal való elmondása, értelmezése

„Körülírás, átírás; valamely tömör vagy nehéz szerkezetű szövegnek más szavakkal bővebben, magyarázatosabban való előadása, illetőleg ilyen módon más nyelvre fordítása. Az eredeti szövegnek szabad átdolgozása, mely az érthetőséget tartja céljául.” (Pallas Nagylexikon)

Jó parafrázis: ha sikerül úgy megírni, hogy nincs szemünk előtt az eredeti szöveg (meg kell érteni a szöveget!)

Plágium: idézet, idézőjel nélkül; az eredeti szöveg másolata – plagizálni tilos!!!

1. *Az eredeti szöveg*

Az Antikrisztus eljövetele még nagyobb feszültséget eredményezett. Nemzedékről nemzedékre állandóan várták a pusztító sátánt, amelynek uralma valójában a törvény nélküli káosz, a rablások, a fosztogatások, a kínzások és a mézszárlások kora lett volna, ugyanakkor azonban az annyira áhított finálénak, Krisztus Második Eljövetelének és a szentek uralmának előjátéka is.

Az emberek éberren figyelték a „jeleket”, amelyeknek a prófétai hagyomány szerint a káosz utolsó korszakát kellett kifejteniük és hírül adniuk. S mivel e „jelek” között rossz kormányzók, polgári ellentétek, háború, szárazság, éhínség, pestis, üstökösök, kiváló emberek hirtelen halála és az emberi gyarlóság általános erősödése egyaránt szerepelt, nem volt nehéz észrevenni őket.

2. *Tisztességes parafrázis*

Ezzel kapcsolatban nagyon világosan fogalmaz Cohn.¹⁸ Érzékelteti a korszak jellegzetesen feszült légkörét, amikor az Antikrisztust, a Sátán birodalmát várták, mely fájdalmat és káoszt szül csupán, ám Krisztus megjelenésének, ún. győzedelmes Második Eljövetelének, az utolsó ítéletnek előjátéka is lesz egyidejűleg. S a gyászos eseményekkel, fosztogatásokkal, rablásokkal, éhínséggel, pestissel teli korban az embereknek soha nem hiányoztak a „jelek”, amelyek a profetikus szövegek szerint megelőzik az Antikrisztus eljövetelét.

¹⁸ Norman Cohn: *I fanatici dell'Apocalisse* (Az Apokalipszis fanatikusai), Milano, Comunita, 1965. 128. o.

3. *Rossz parafrázis*

Cohn szerint... [itt olyan gondolatok következnek, amelyeket a szerző más fejezetekben írt le]. Másrészt nem szabad elfelejteni, hogy az Antikrisztus eljövetele még nagyobb feszültséget eredményezett. Több nemzedék várta állandóan a pusztító sátánt, amelynek uralma valójában a törvény nélküli káosz, a rablások, fosztogatások, a kínzások és a mézárások kora lett volna, ugyanakkor azonban Krisztus második eljövetelének, vagyis a Szentek uralmának előjátéka is. Az emberek éberén figyelték a jeleket, amelyeknek a próféták szerint a „káosz utolsó korszakát” kellett kísérniük és hírül adniuk. S mivel a jelek között rossz kormányzók, polgári ellentétek, háború, szárazság, éhínség, pestis, üstökösök, kiváló emberek hirtelen halála (valamint az emberi gyarlóság általános erősödése) egyaránt szerepelt, nem volt nehéz észrevenni őket.

4. *Egy csaknem szó szerinti parafrázis, amely mégsem plágium*

Ugyanaz a Cohn, akit már idéztünk, más részről felhívja a figyelmet arra, hogy „az Antikrisztus eljövetele még nagyobb feszültséget eredményezett”. A nemzedékek állandóan várták a pusztító sátán uralmát, „amely valójában a törvény nélküli káosz, a rablások, a fosztogatások, a kínzások és a mézárások kora lett volna, ugyanakkor azonban az annyira áhított finálénak, Krisztus Második Eljövetelének, és a szentek uralmának előjátéka is”.

Az emberek mindig éberén figyelték a jeleket, amelyeknek a próféták szerint „a káosz utolsó korszakát” kellett kísérniük, és hírül adniuk. Nos, jegyzi meg Cohn, mivel e jelek között „rossz kormányzók, polgári ellentétek, háború, szárazság, éhínség, pestis, üstökösök, kiváló emberek hirtelen halála, és az emberi gyarlóság általános erősödése egyaránt szerepelt, nem volt nehéz észrevenni őket”.

[Lábjegyzet]

- Idézetek forrásának megjelölésének egyik módja
- A szövegben tárgyalt témát megerősíthetjük, bővebben kifejthetjük (ne a szöveget nehezítsék fontos, de nem szorosan kapcsolódó megjegyzésekkel)
- Korrigálhatják a szövegben lévő megállapításokat (biztosak vagyunk abban, amit írtunk, de tudjuk, hogy van, aki nem ért egyet ezzel)
- Sose legyen túl hosszú

[Tudományos önérzet]

„nem vagyunk kompetensek a témában...”

Ha nem érzed magad kompetensnek abban a témában, aminek tanulmányozásával több hónapot (évet) töltöttél, ne add be a szakdolgozatot!

Senki sem ismeri jobban a témát!

(megfelelően körülhatárolt téma, ami elsőre talán kicsinek, unalmasnak tűnik, de alapos munkával épp elég!!!)

Tegyünk meg mindent annak érdekében, hogy kompetensek legyünk!

Az elkészült dolgozat értékelési szempontjai

- A témaválasztás aktualitása
 - újszerűsége
 - a dolgozat gyakorlati / elméleti jelentősége
- szakirodalom feldolgozása, ismerte (nem túl sok, nem túl kevés, adekvált)
- hipotézis(ek) felállítása, megfogalmazása
- hipotézis igazolása / elvetése - tudományos módon-

Az elkészült dolgozat értékelési szempontjai

- Képzési követelményekben megfogalmazott irányelvek alapján a szerző kompetenciája
- a dolgozat szerkezeti felépítése
- a jelölt által a védésen megválaszolandó kérdések (bírálotól)
- egy - vagy két bírálat készül 1) témavezető 2) opponensi vélemény

Gyurgyák János: SZERZŐK ÉS SZERKESZTŐK KÉZIKÖNYVE

Osiris kézikönyvek. Osiris Kiadó, Budapest, 2000.

A Szerzők és szerkesztők kézikönyve először 1996-ban jelent meg. Az elmúlt tíz esztendő alatt a számítógép és az internet teljesen átformálta egy könyvkiadó mindennapi életét. A könyvkiadásra és a könyvkereskedelemre vonatkozó napi ismereteinket ugyanis ma már jórészt az internetről szerezzük. Mindezek alapján a szerző a könyv információs anyagát teljesen átdolgozta. Emellett a hivatkozási és bibliográfiai formát tovább egyszerűsítette, s egy önálló fejezetben bemutatja - mint követhető gyakorlatot - az angolszász hivatkozási rendszert. A könyv új fejezetet szentel a szerzői jogok tárgyalásának is.

Eco, Umberto: Hogyan írjunk szakdolgozatot?

Kairosz Kiadó

„A rózsá neve szerzőjét ezúttal a szellemi munka technikája foglalkoztatja. Írása átfogja a tudományos kutatás egy lényeges - nálunk sajnálatos módon periférikusnak vélt - részterületét, azt, hogy miként kell előkészíteni a kutatómunkát, formába önteni végeredményét. Könyve, amely kifejezetten a humán tudományok számára készült, finom humorral átszőtt, s arra is tanácsot ad, miként lehet - például idegen munkák lemásolásával - a legolcsóbban "megúszni" a szakdolgozat készítését. Eco bevezetésnek szánta ugyan, könnyed stílusban, olykor elemi ismereteket is elmagyarázva, de alapossága arra mutat, hogy egyetemi doktori disszertációk, tudományos publikációk, akadémiai fokozat elnyerése céljából írandó dolgozatok elkészítéséhez is kiválóan hasznosítható. Olvasmányak is beillő, kitűnő segédlet.”

További hasznos főiskolai éveket!

Borbély-Pecze Mariann

peczemariann@yahoo.com

www.peczemariann.net16.net